

Stratégia predmetom sporu

Americký minister poľnohospodárstva Sonny Perdue začiatkom októbra varoval, že Washington by mohol podať sťažnosť na Svetovú obchodnú organizáciu, ak bude Európska únia pokračovať v stratégii Z farmy na stôl, ktorá je podľa nich protekcionistická. Informácie zverejnil Euractiv.

Sonny Perdue už v tomto smere varoval Európsku komisiu. Ako povedal, každý zvrchovaný národ má právo určovať pravidlá a predpisy týkajúce sa jeho potravinárskej a poľnohospodárskej výroby, ale pokus zavádzať takéto normy do medzinárodného obchodu je mimoriadne problematický – a významne by zasiahol transatlantický obchod.

Purdue sa ďalej vyjadril, že Európska zelená dohoda povedie k protekcionizmu, lebo v jej dôsledku sa európski poľnohospodári stanú nekonkurencieschopní. EÚ je podľa neho na zlej ceste aj z dôvodu prísnych obmedzení na technológie ako geneticky modifikované plodiny a pesticídy.

Populizmus verzus odbornosť

Ešte 5. októbra zverejnil S. Perdue na EU observer článok, kde hovoril o tom, že tvorba politiky EÚ je založená skôr na pochybných vnímaniach verejnosti ako na vedeckom základe, čo bude na úkor vlastných poľnohospodárov a spotrebiteľov doma aj v zahraničí.

V článku hovorí o tom, ako sa prístup k udržateľnosti líši v USA a v Európe – aj keď výzva je spoločná: ako vyprodukovať dostatok potravín pri zachovaní zdravého životného prostredia. USA zastávajú pozíciu, že inovácie a technológie v poľnohospodárstve sú jediným spôsobom, ako udržateľne uživiť populáciu v nasledujúcich storočiach.

Z praktického hľadiska pri znižovaní environmentálnej stopy poľnohospodárstva musia poľnohospodári zostať ziskoví a potraviny cenovo dostupné. Je preto treba vyvažovať environmentálny, sociálny a ekonomický rozmer udržateľnosti. Keďže zdroje sú limitované, riešením

je moderné poľnohospodárstvo zvyšujúce produktivitu.

Je nutné vyprodukovať viac pri nižších celkových vstupoch. Posledný vývoj ukazuje, že to je možné. Za posledných deväťdesiat rokov sa poľnohospodárska produkcia zvýšila o 400%, zatiaľ čo výmera poľnohospodárskej pôdy klesla o 9%.

Na splnenie environmentálnych cieľov nie je preto podľa S. Perduea potrebné zbytočne obetovať produktivitu. Ak sa ony stanú jediným cieľom, znamená to neprebrať zodpovednosť za nasýtenie planéty a oslabiť ekonomickú dynamiku poľnohospodárskeho sektora.

Prioritou musí byť tiež podľa jeho slov sociálna udržateľnosť. Zvyšovanie produktivity a efektívnosti prispieva k potravinovej bezpečnosti, keďže rastie fyzická a cenová dostupnosť potravín.

Za dôležitú považuje aj ekonomickú udržateľnosť. Poľnohospodárstvo musí byť ziskové, aby priťahovalo mladú generáciu. Zvyšovanie produktivity je predpokladom dôstojného živobytia pre poľnohospodárov, keďže chcú byť schopní obstaráť si svoje živobytie na trhu.

Obavy poľnohospodárov

Minister povedal, že veľa európskych poľnohospodárov, s ktorými sa stretol, vyjadrilo obavu, že poľnohospodárstvo sa v dôsledku aktuálnej politiky stáva sociálnou prácou, resp. prácou odkázanou na podporu.

Skúsenosť USA podľa neho ukazuje, že úspešní poľnohospodári sú zvyčajne najlepší správcovia životného prostredia. Ziskovosť a ochrana životného prostredia sa navzájom nevylučujú.

USA oceňujú záväzok EÚ k trvalej udržateľnosti, avšak navrhovaná stratégia Z farmy na stôl je podľa

nich cestou k poľnohospodárskej výrobe s vysokými nákladmi a nízkou produkciou. A to nielenže podkopáva udržateľnosť, ale zníženie konkurencieschopnosti poľnohospodárov bude znamenať, že EÚ bude musieť svojich nekonkurencieschopných poľnohospodárov nevyhnutne chrániť protekcionistickými obchodnými opatreniami. EÚ nemôže okyptiť svojich poľnohospodárov a následne očakávať, že budú schopní konkurovať na svetovom trhu.

EÚ podľa ministra Perduea v stratégii Farm to fork zabudla na „farmu“, zabudla na poľnohospodárov.

Na záver vyjadril nádej, že EÚ sa k USA pripojí k spoločnej snahe užiť svet. Ako globálni lídri by mali tieto dve mocnosti napredovať v ochrane životného prostredia a v zvyšovaní potravinovej bezpečnosti, pričom ich politiky by mali byť transparentné a vedecky podložené.